

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Tertiariæ

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

rum, multum tamen confert; unde illa provocatio dici potest complementum copulae maritalis: & alioqui foemina, quae frequenter viris frigidiores sunt, in omni copula se exponerent evidentissimo periculo peccati mortalis, p. 2. r. 17. res. 38. Adverte hic; quod si vir copulam inceptam, ex morbo, vel alia causa interrumpere, sequens inde, sed non intenta pollutio, secluso periculo consensus, non esset mortalis: quia sequeretur ex opere licito. Praepositus qu. 74. art. 10. dub. 1. Unde fornicans potest quandocumque ab actu retrocedere, etiam post semen emissum à meretrice, & cum periculoso seminandi extra vas. Vide Lessium lib. 4. cap. 3. dub. 7. n. 54. Adverte etiam, non esse licitum, sumere medicamentum ad convertendum semen in alium humorem, ut ejici licite possit, quia repugnat ejus institutioni: licet Sanchez disp. 1. 7. n. 15. vel 16. edit. V. nota dicat licere, p. 6. r. 6. res. 37.

Potest autem homo ex iusta causa copulam interrumpere. Etiam cum periculo pollutionis involuntaria.

Non tamen tangere libidinosè, verenda propria in absentia conjugis.

5. Si conjux in absentia alterius conjugis tangit libidinosè verenda propria. Sanchez disp. 44. num. 6. & post ipsum Praepositus qu. 6. dub. 36. numer. 188. & Hurtadus de matr. disp. 10. diff. 10. nu. 47. censent, non peccare mortaliter, si non refert illos tactus ad actum illicitum, etiamsi sint commovenda & alteranda cum pollutionis periculo: quia quamvis illi tactus actu non referantur, ex sua tamen natura ordinantur ad actum conjugalem. Sed tu contrarium tene cum Sancio disput. 21 numer. 62. quia intrinsecè malum est, quod quod utatur proprio corpore ad explendam secum libidinem, p. 2. r. 17. res. 47. §. Ad tertium p. 3. tract. 4. res. 215. & p. 4. r. 4. res. 137.

SPONSIS de futuro tactus non sunt illiciti.

6. Inter sponsos de futuro tactus & oscula illicita esse, ait Hurtadus nu. 48. quia, cum nondum sit matrimonium, nihil est, quod illos excuset ab intemperantia. Quod si dicas, sponsalia tamquam inchoationem matrimonii, justificare tactus & oscula, quae sunt quaedam inchoatio copulae conjugalis: Responder quod inchoatio contractus non transfert dominium rei, & qui non habet dominium, non potest ea uti, nè inchoatè

Secluso periculo pollutionis.

Summa Diana,

quidem. Sed, si tactus non sint nimium impudici, ut partium verendarum, & absit periculum pollutionis, puto non esse mortiferos, & Sanchez disput. 46. nu. 50. idem docet si praevideatur securura pollutio, si ex alia parte concurrat justa causa, nimirum ad vitandam notam auferitatis & inurbanitatis. Et haec a fortiori procedunt in colloquiis, & aspectibus. Immo Salas in p. 2. tract. 2. quest. 74. tract. 13. disp. 6. sect. 2. 6. num. 177. permittit aspectus pudendorum, quia aspectus non tantam connexionem habet cum copula, quantam tactus. Sed an hoc sit probabile ipse considera p. 2. r. 17. res. 6 p. 4. r. 4. res. 131. Adverte tamen, haec non procedere, quando sponsalia contracta sunt cum impedimento, & conditione, si Papa dispensaverit: nisi post obtentam dispensationem, res. 131. cit. §. Notandum. Quibus autem licita sunt oscula, & tactus, licitas quoque esse delectationes, & commotiones ex eorum cogitatione provenientes; quia sunt de obiecto licito, quod apprehenditur tanquam praesens res. 6. cit. §. Nota etiam.

Et multò minus colloquia, & aspectus.

Et delectationes ab illis proveniunt.

7. Confricare verenda brutorum ex curiositate videndi semen, est mortale, ob periculum pollutionis, vel affectus alienus inordinati, & propter violentam instituti naturae de tali semine non sic emittendo. Bonac de matr. quest. 4. punct. 9. num. 15. Et licet Sanchez disp. 46. num. 14. contrarium docuerit, quia ex tali contactu non excitatur delectatio admodum vehemens, & bruti generationem impedire, sicut etiam illud necare, non est mortale: haec tamen opinio in novissima suorum operum editione non reperitur, p. 2. r. 17. res. 37.

Confricare verenda brutorum, est mortale.

TERTIARIAE.

2. Tertiariae secundum Stratum in op. de Tert. c. 9. non comprehenduntur in reservatis Ordinarii, sed quoad ipsas reservare sibi potest aliquos casus Praelatus Regularis: quia hujus, non illius potestati subjiuntur.

TERTIARIAE quoad reservata.

§ § § § Pro-

Vota.

Et privilegium canonicum.

Probabile item esse, quod à Prælato Regulari absolvi possunt in foro animæ ab omnibus casibus, & censuris, seclusis casibus Bullæ Cœnæ: & obtinere commutationem votorum in quibus Episcopus dispensat cum suis subditis. Immo in Relig. Carmelitarum propter peculiare votum obedientiæ, quod Tertiariæ emittunt, posse earum vota à superiore irritari. Et denique probabile esse, quod gaudeant privilegio canonis, si quis suadente: quod ultimum negat Bordonus in cons. Regul. ref. 28. num. 19. p. 6. l. 8. ref. 30. An gaudeant privilegio fori, & gabellarum. V. Immunitas Ecclesiastica, n. 24. & V. Gabellas, n. 12.

TESTAMENTUM.

TESTAMENTI natura.

† Testamentum est significatio voluntatis propriæ de eo quod quis de universo patrimonio fieri vult cum institutione hæredis. Qui testamentum condere possit, dicemus V. Testari. Quibus legandum sit, & an testamentum revocari possit, dicemus V. Testator. Et aliqua dicta sunt V. Legatum. Nunc de aliquibus conditionibus testamenti.

Et requisita. Quæ non omnia requiruntur in piis causis. In testatore peste correpto.

2. De jure ergo civili multæ conditiones requiruntur in testamento. Septem testes, nominatio hæredis habilis, habitas etiam testatoris, de qua V. Testari, integritas testamenti (nam decedente testatore ex parte intestato, testamentum inceptum nullum est, l. si quis, ff. qui testam. fac. poss.) & multæ aliæ, quas videre est apud Doctores passim. De jure autem Canonico pauciores sufficiunt: Nam in piis causis sufficiunt duo vel tres testes, c. relatum de test. † & in non piis, in terris Ecclesiæ duo testes & Parochus, c. cum esset, eod. p. 5. l. 3. ref. 119. §. Possit, quod per episcopiam probabiliter transferri potest ad casum, quo testator esset peste correptus, cum Maldero in 2. 2. ar. 1. c. 11. dub. 5. contra Alexandr. cons. 78. n. 36. l. 2. p. 5. l. 3. ref. 123.

Milites.

3. Porro, milites in castris ex privile-

gio juris civilis testari possunt cum paucioribus solemnitatibus. Et in primis sufficiunt illis duo testes. Deinde si decedant inter testandum, pars testamenti tenet, leg. miles ita. ff. de milit. testam. Tertio, instituere possunt hæredem incapacem, ut deportatum, leg. neque, §. & deportati, ff. eod. quo privilegio gaudere etiam Cardinales Alban. de Card. quæst. Et Cardinali 4. §. secundò, & alii docent, p. 5. tr. 2. ref. 51. Et quidem Et quoad legata pia, quicumque testator ad piæ causæ incompleto testamento decedat, si jam facta, sequis, expressa sunt, valent, quia licet testator dum testamur, mutare potuerit, hanc tamen mutationem non significavit, & sic prævalet jus naturale, cui adde canonicum. Vide tum valet. Malderum in 2. 2. tract. 1. c. 11. dub. 8. p. 5. t. 3. ref. 126.

4. Item, si quis testetur ad piæ causæ, potest testamentum alteri committere, hoc modo: *Instituo hæredes bonorum alteri committor pauperes, quos Titius elegerit: vel, Lego centum aureos alicui puella in dotem si Titius voluerit.* Clarus & Doctores communiter in c. cum tibi, de testam. Quibus addit aliam formam Laymann lib. 1. sect. 5. tr. 5. c. 2. nu. 6. & 7. videlicet *Committo omnia bona mea arbitrio & dispositioni Titii,* in quo casu Titium omnia bona in piæ causas, distribuere debere, ipsumque solo nudoque nomine hæredem esse, p. 5. t. 3. ref. 127. De nominatione executoris dicemus V. Testamenti executor.

5. Adverte hic, quod omnes solemnitates juris, siue Canonici, requiruntur tantum pro foro externo: nam in foro conscientie hæres siue testamentarius siue ab intestato, tenetur præbere hereditatem, vel solvere legatum cuicumque noverit intentionem testatoris esse, quod hereditas vel legatum perveniat. Vide V. Legatum, num. 10. & ibi per totum multa invenies huc spectantia. An quando instituitur in testamento capellania, eligi ad illam possit Clericus, Vide V. Beneficium, num. 18. & 19.

TESTA